

Zašto je bitno da se upoznamo sa osnovama naučnog rada?

Istražiti zahteve i adekvatan dizajn

Iskucati kod

Koncipirati rešenje AI problema

Podaci, pretprocesiranje, adekvatni algoritmi, evaluacija

Pozvati *pytorch* implementaciju neuronske mreže definisane arhitekture

Zašto je bitno da se upoznamo sa osnovama naučnog rada?

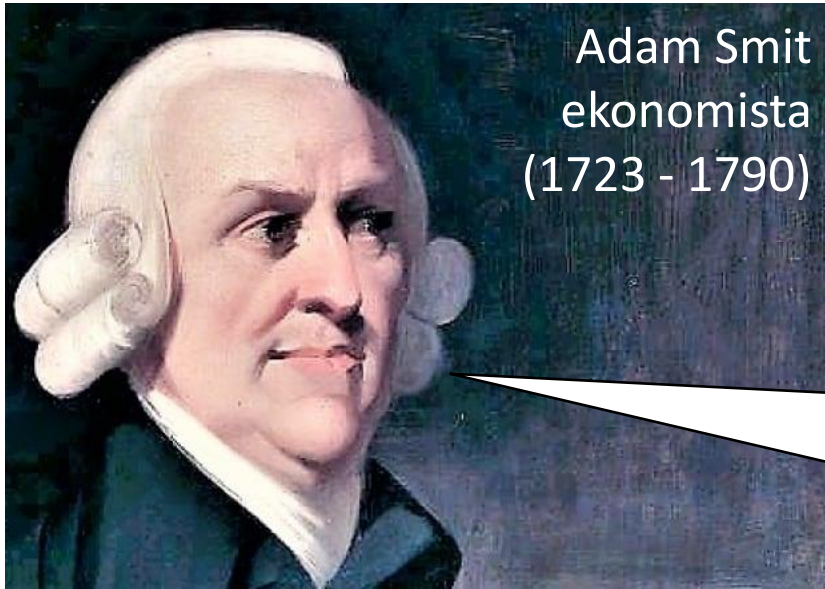
- Kritičko mišljenje
- Komunikacija rezultata

Šta je
nauka?

Definicija nauke

Adam Smit
ekonomista
(1723 - 1790)

Nauka je najbolji
protivotrov za otrov
praznoverja

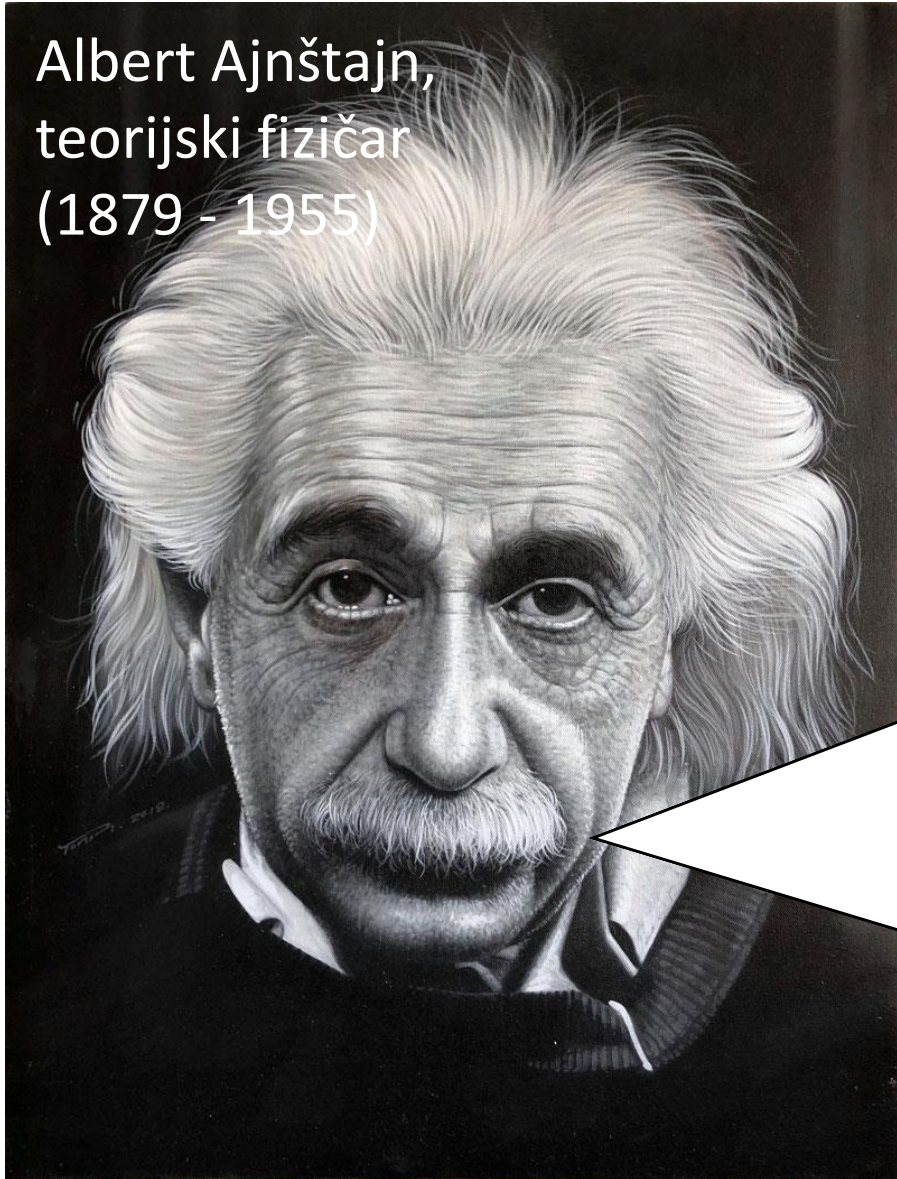
Mihajlo Pupin,
naučnik i pronalazač
(1858 - 1935)

Znanje je svetlost
koja osvetljava naš
put kroz život

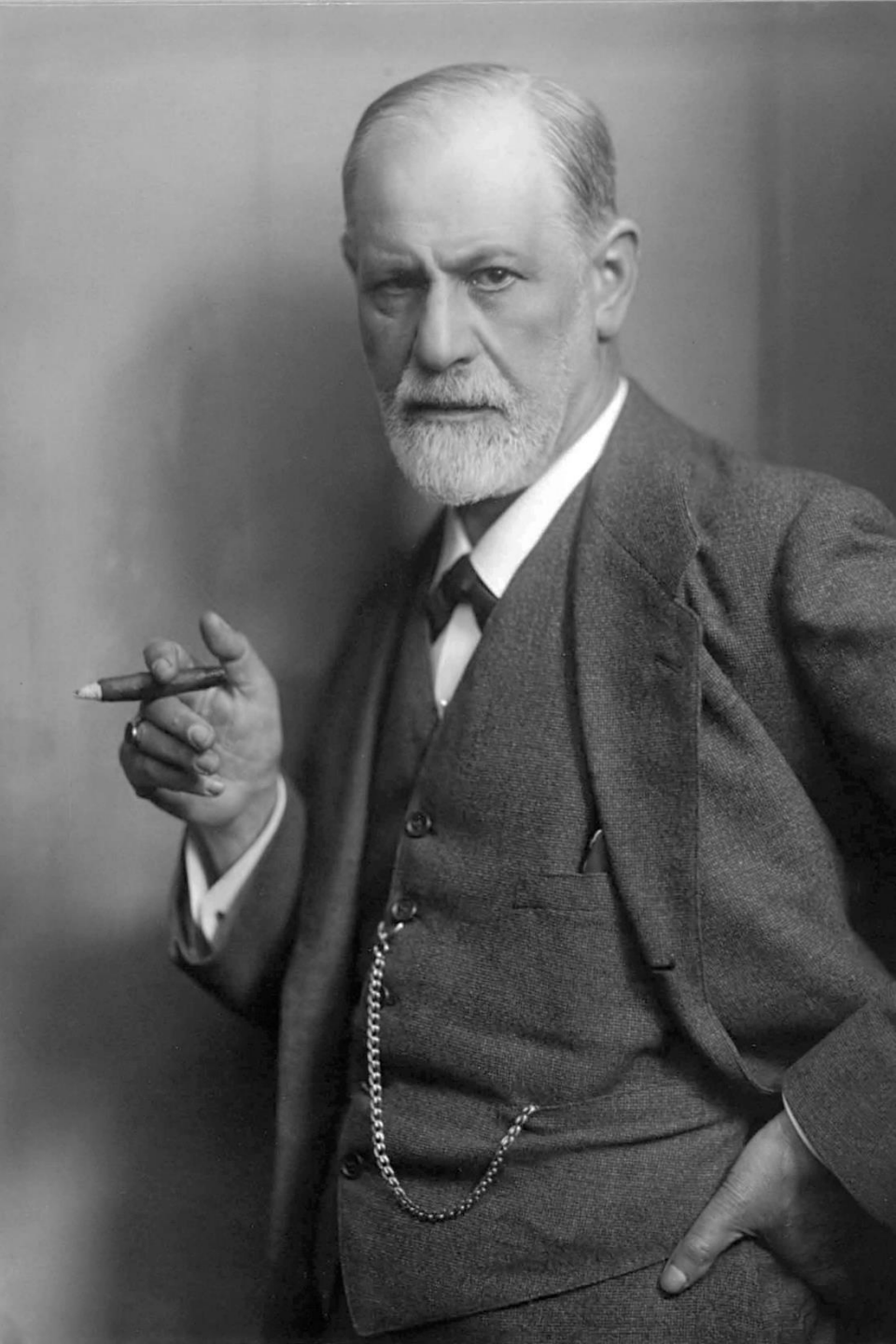
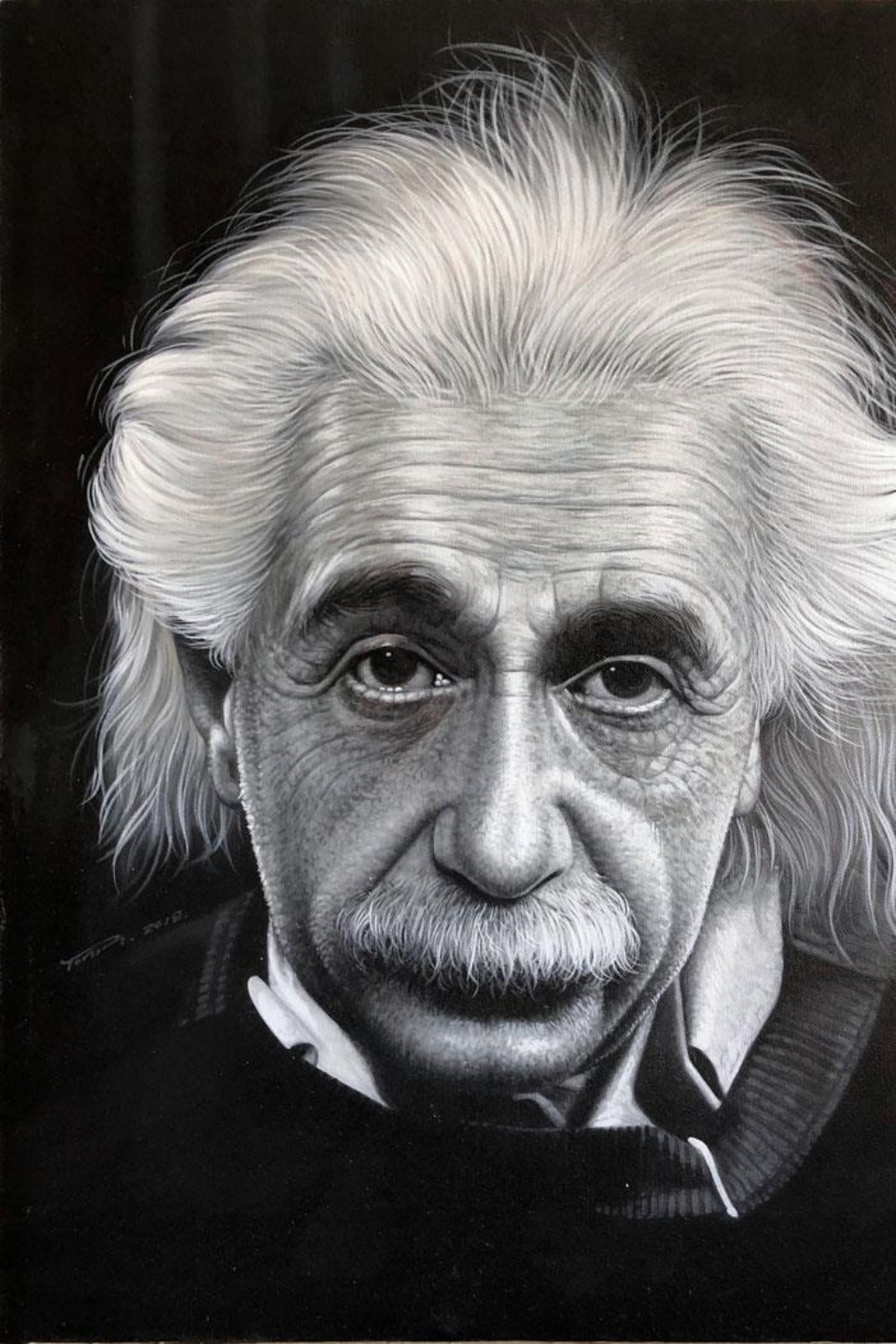

Definicija nauke

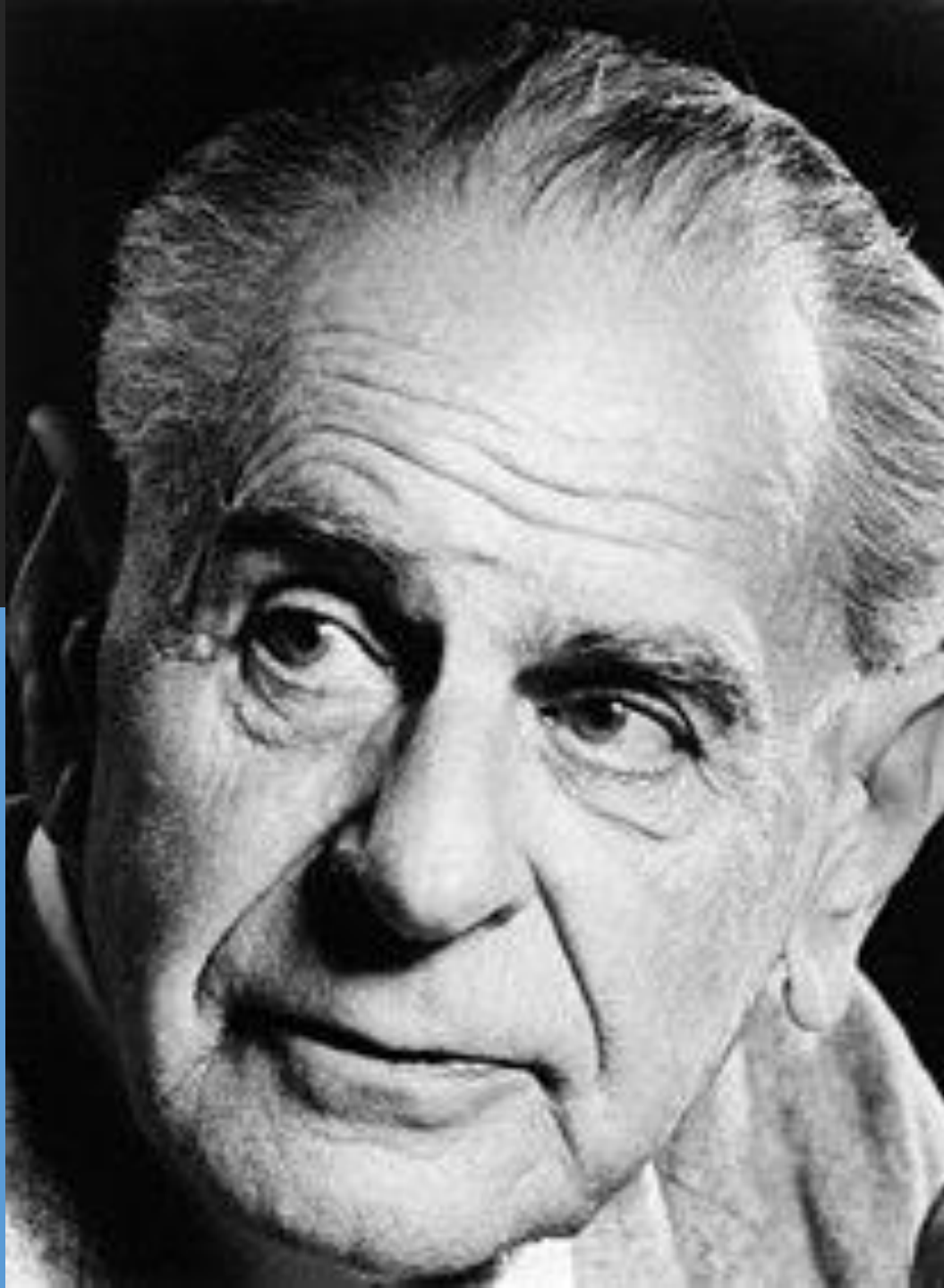
Albert Ajnštajn,
teorijski fizičar
(1879 - 1955)

Vrhunski domet
celokupne nauke je da
što više empirijskih
činjenica obuhvati
logičkim rasuđivanjem
iz što manjeg broja
hipoteza i aksioma

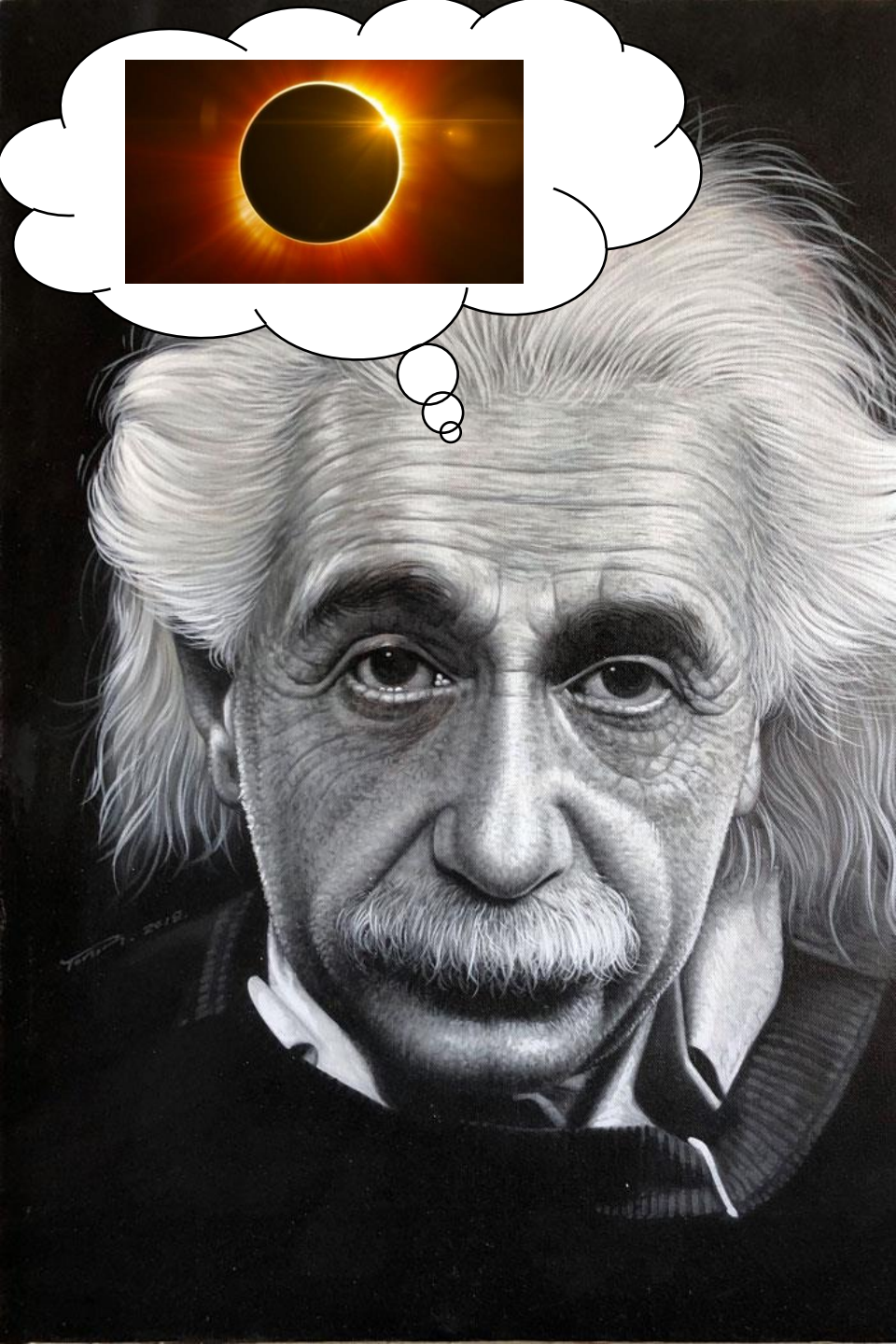

Šta razlikuje nauku od pseudo- nauke?

Karl Popper
filozof
1902 - 1994

Iskustva iz našeg
detinjstva u velikoj meri
određuju kakva smo
osoba danas

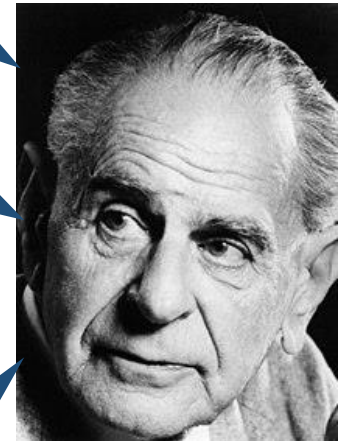
Tradicionalno razumevanje naučnog metoda:

Nauka zahteva posmatranje sveta
bez unapred usvojenih zapažanja

SVAKO ima neka unapred ustanovljena
zapažanja

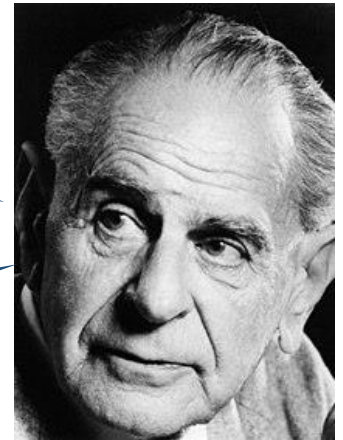
Lako je pronaći dokaze u korist teorije ako ih
tražimo

Potvrda teorije ima značaj samo ako dolazi
od rizičnih predikcija
(onih koji je mogu da je opovrgnu)

Nepobitne teorije nisu naučne

Kada pobijemo teoriju, moramo biti
spremni da je se odrekujemo

Definicija nauke

Teorija

Dobro potkrepljeno objašnjenje dobijeno

- primenom naučnog metoda
- u više navrata testirano
- potvrđeno opservacijama i eksperimentima

Možemo je koristiti da pravimo predikcije

Hipoteza

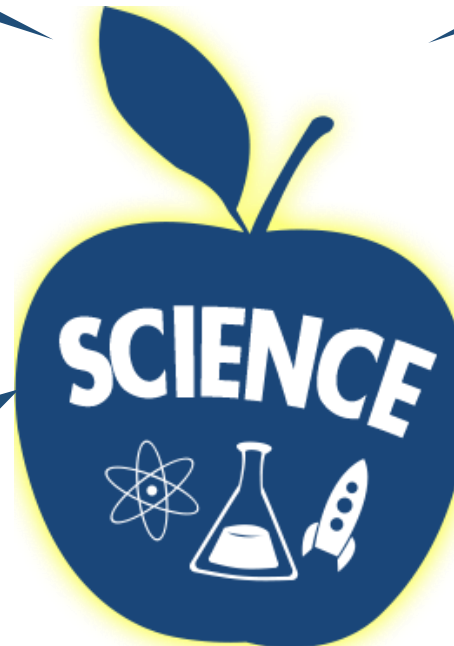
Objašnjenje činjenice

Detaljan opis kako se nešto dešava (ali ne i zašto – za to nam treba teorija)

Činjenica

Opservacija realnog sveta

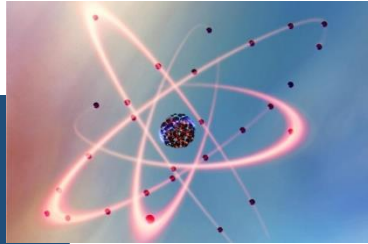
Zakon

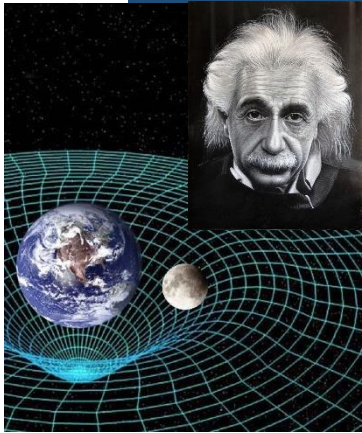
Definicija nauke

Teorija

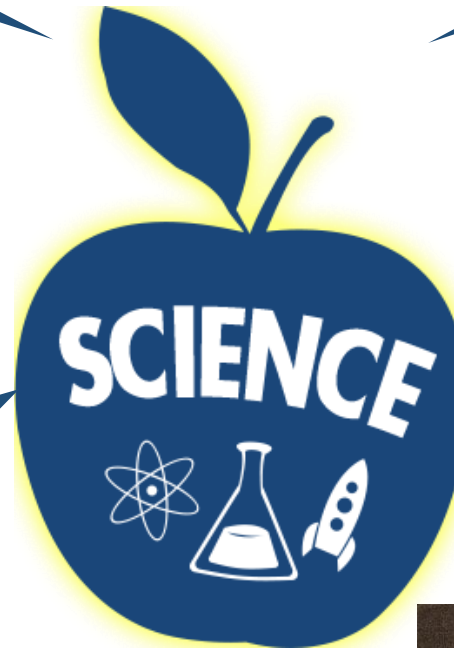

Hipoteza

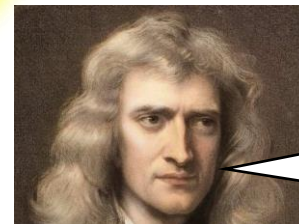
Sila?
Magnetizam?
Struktura univerzuma?
Vanzemaljci?

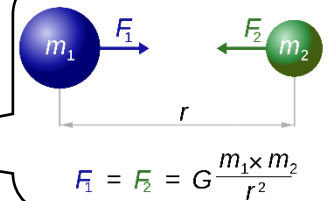

Činjenica

Zakon

$$F_1 = F_2 = G \frac{m_1 \times m_2}{r^2}$$

Definicija nauke

Objašnjenja koja
možemo testirati

Hipoteza

Teorija

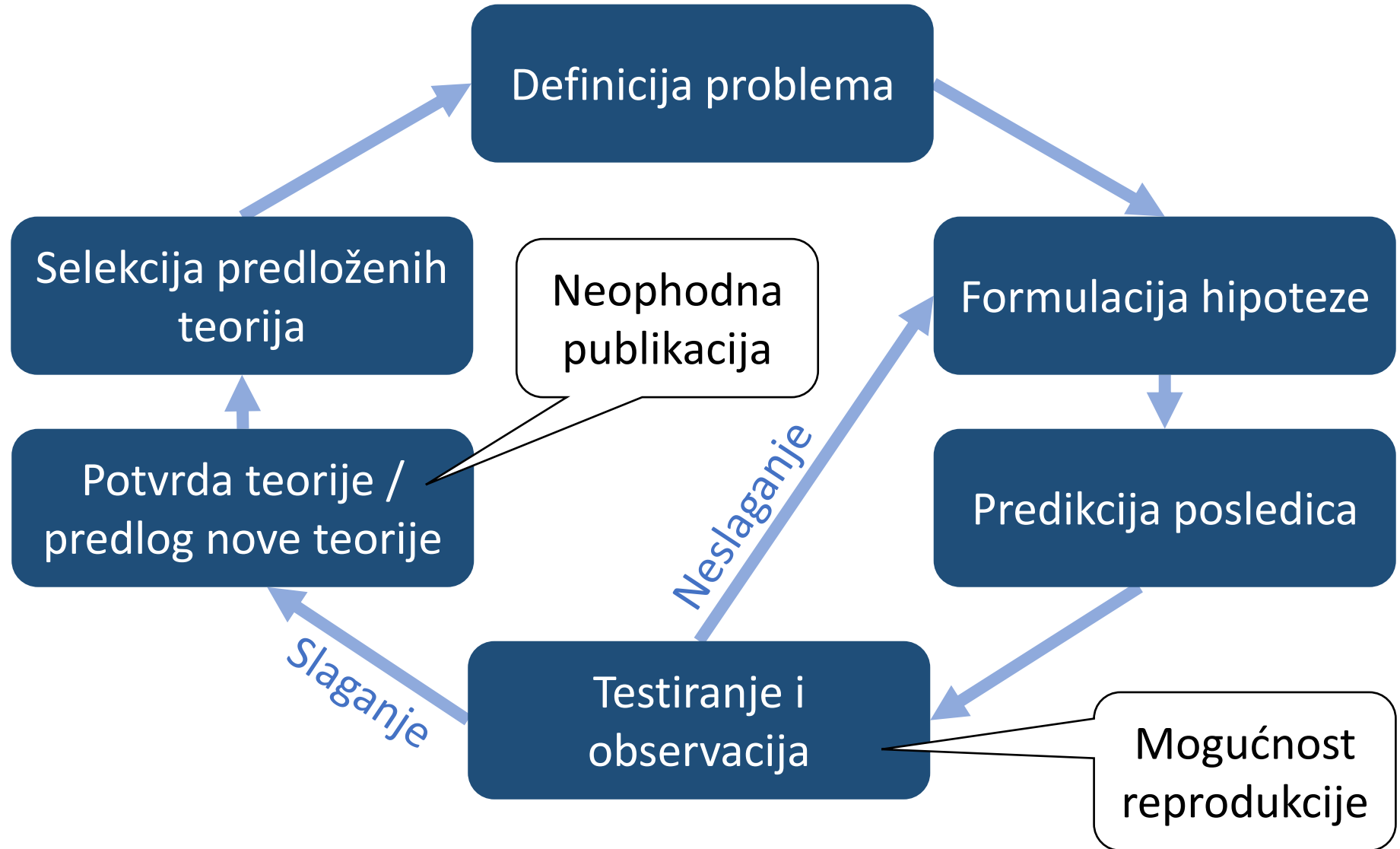
Činjenica

Zakon

Nauka je znanje i rad na sticanju znanja

- Sažeto u proverljive zakone i teorije
- Provereno
- Postignuto metodičnim, pažljivim i savesnim istraživanjem

Naučni metod

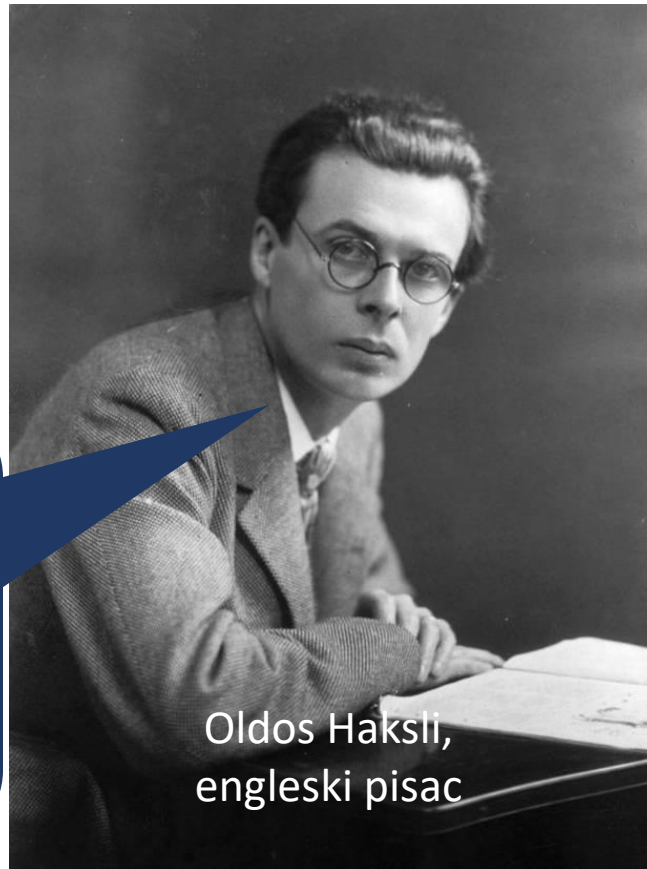
Osobine naučnika

Baruh Spinoza,
holandski filozof

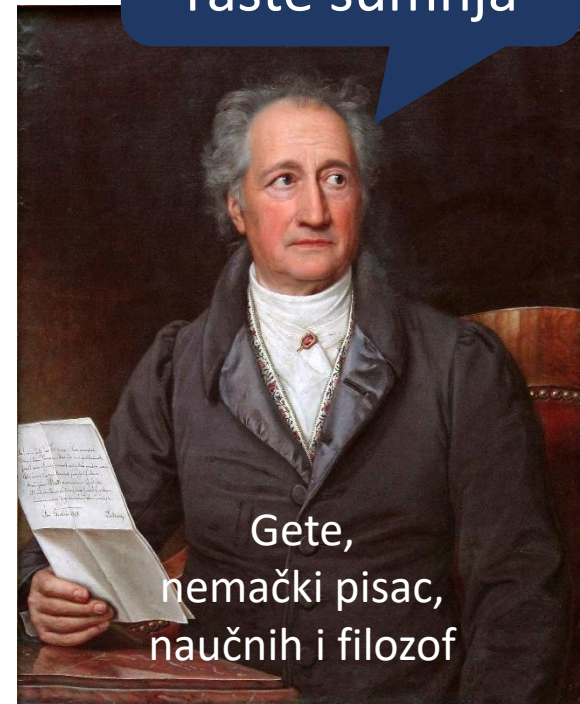
Dobar naučnik je osoba kod koje se sačuvala dečija radoznalost. Kad jednom nađe odgovor, on odmah ima mnoga nova pitanja

Svaki napredak u nauci uključivao je apsolutno odbacivanje ranijih naučnih autoriteta

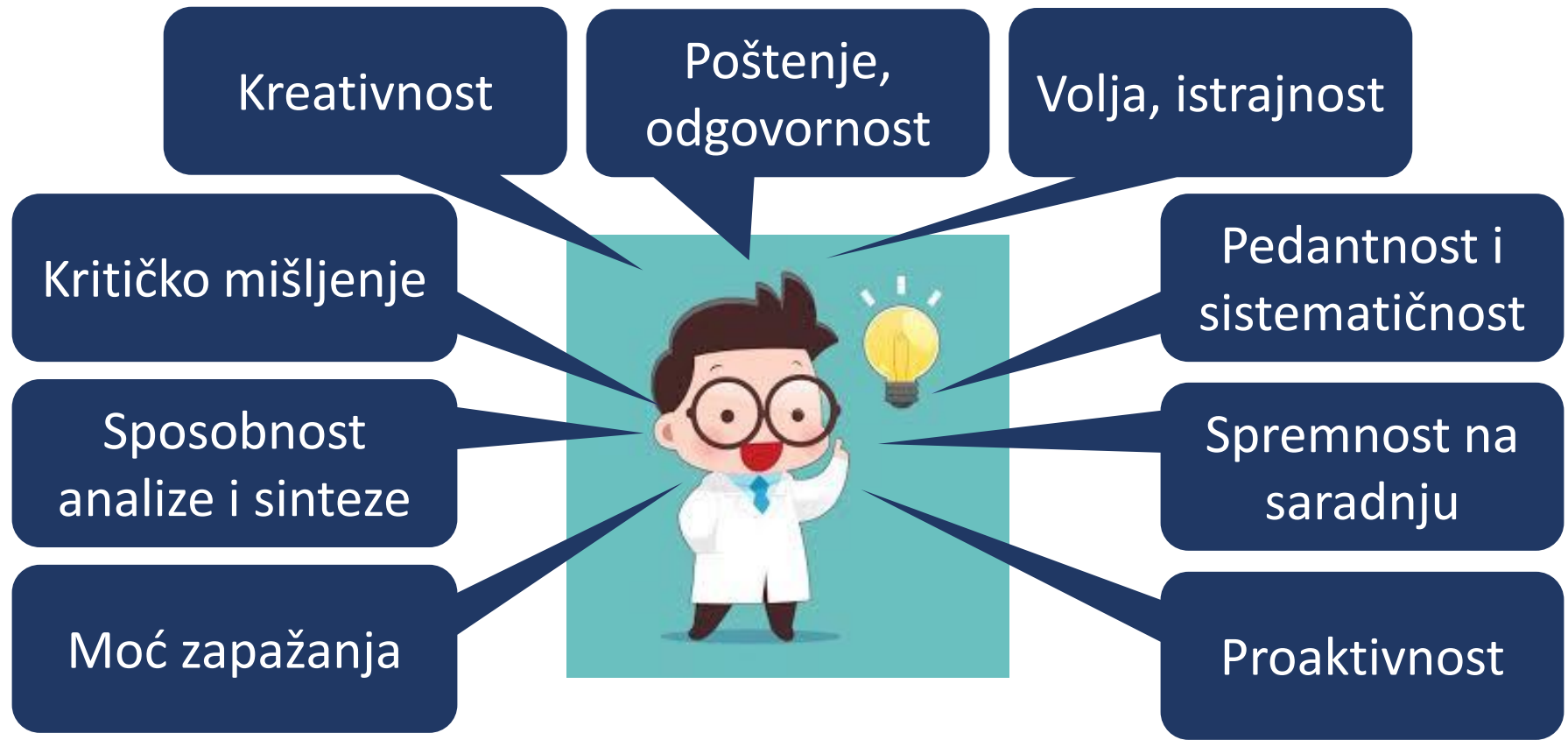
Oldos Haksli,
engleski pisac

Sa znanjem raste sumnja

Gete,
nemački pisac,
naučnih i filozof

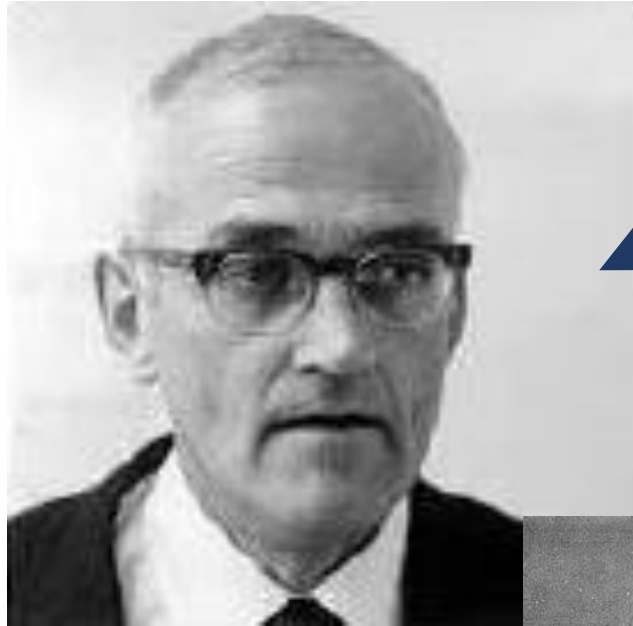
Osobine naučnika

Naučnik najčešće nije genije ...

... već osoba prosečne pameti, natprosečne vrednoće i veoma koncentrisana na ono čime se bavi

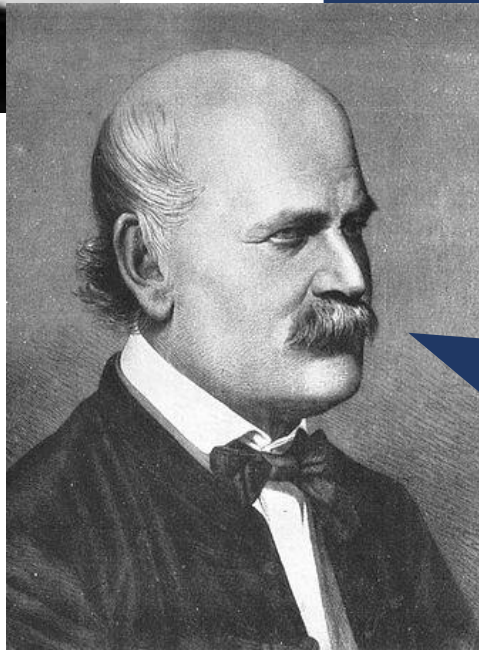
Osobine naučnika

**Clair Cameron
Patterson**

26:48 – 40:42

[„Cosmos: a
spacetime
Odyssey“,
epizoda 7](#)

**Dr. Ignaz
Semmelweis**

**Cecilia Helena
Payne**

7:55 – 17:45

[„Cosmos: a
spacetime
Odyssey“,
epizoda 8](#)

Važnost publikovanja

- Reputacija
  - Otvorenost
  - Kooperacija
- Neki ljudi uspeju u nauci bez obzira na svoju reputaciju
- Mnogo više njih ima uspeha, barem malo, zahvaljujući i reputaciji

Važnost publikovanja

- Mnoga otkrića *Leonarda Da Vincija* su objavljena vekovima nakon pronalaska
- Za posledicu, mnoga nisu imala uticaj na modernu nauku

Izvor: Capra, F., 2013. *Learning from Leonardo: Decoding the Notebooks of a Genius*. Berrett-Koehler Publishers.

Preporuka: BBC Leonardo

<http://www.imdb.com/title/tt0362819/>

Neka od istraživanja nastalih između 1485 i 1515

Talasna priroda zvuka

Mesenne 1636

Njutnov 3. zakon

Newton 1687

Talasna priroda svetlosti

Hygens 1678

Dinamika fluida

Bernouli 1738

Definicija sile trenja

Coulomb 1785

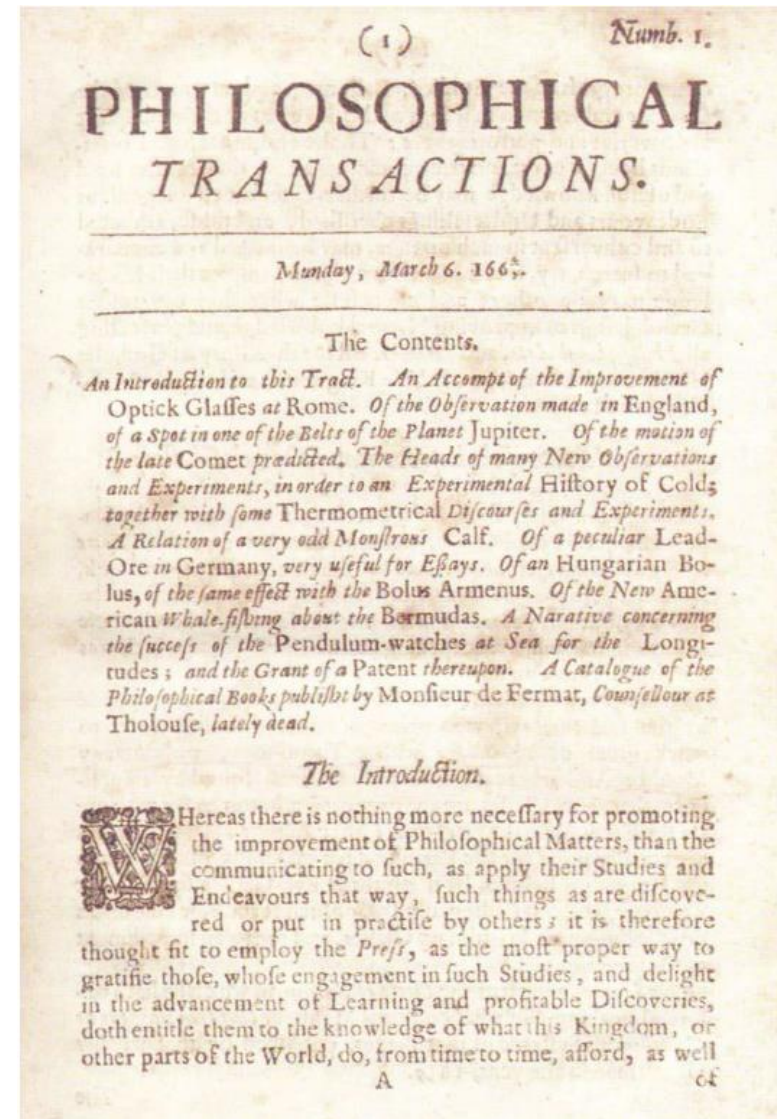
Razvoj mentalnog života embriona

Maturana 1970

Važnost publikovanja

- Intenzivan razvoj nauke započinje u drugoj polovini 17. veka
- Mnogi naučnici još uvek skrivaju svoja otkrića da ih drugi ne bi pokrali
- Rešenje: pokretanje prvog naučnog časopisa 1665. godine od strane londonskog Kraljevskog društva
- Časopis je uređivan na principima koji su se zadržali i do danas
  - redovno izlaženje ("svakog prvog ponedeljka u mesecu, ako ima dovoljno materijala za publikovanje")
  - slanje rukopisa na recenziju ekspertima
  - navođenje datuma kada je članak stigao u redakciju

Važnost publikovanja

- Datum publikovanja se smatra datumom otkrića

To work, to finish,
to publish

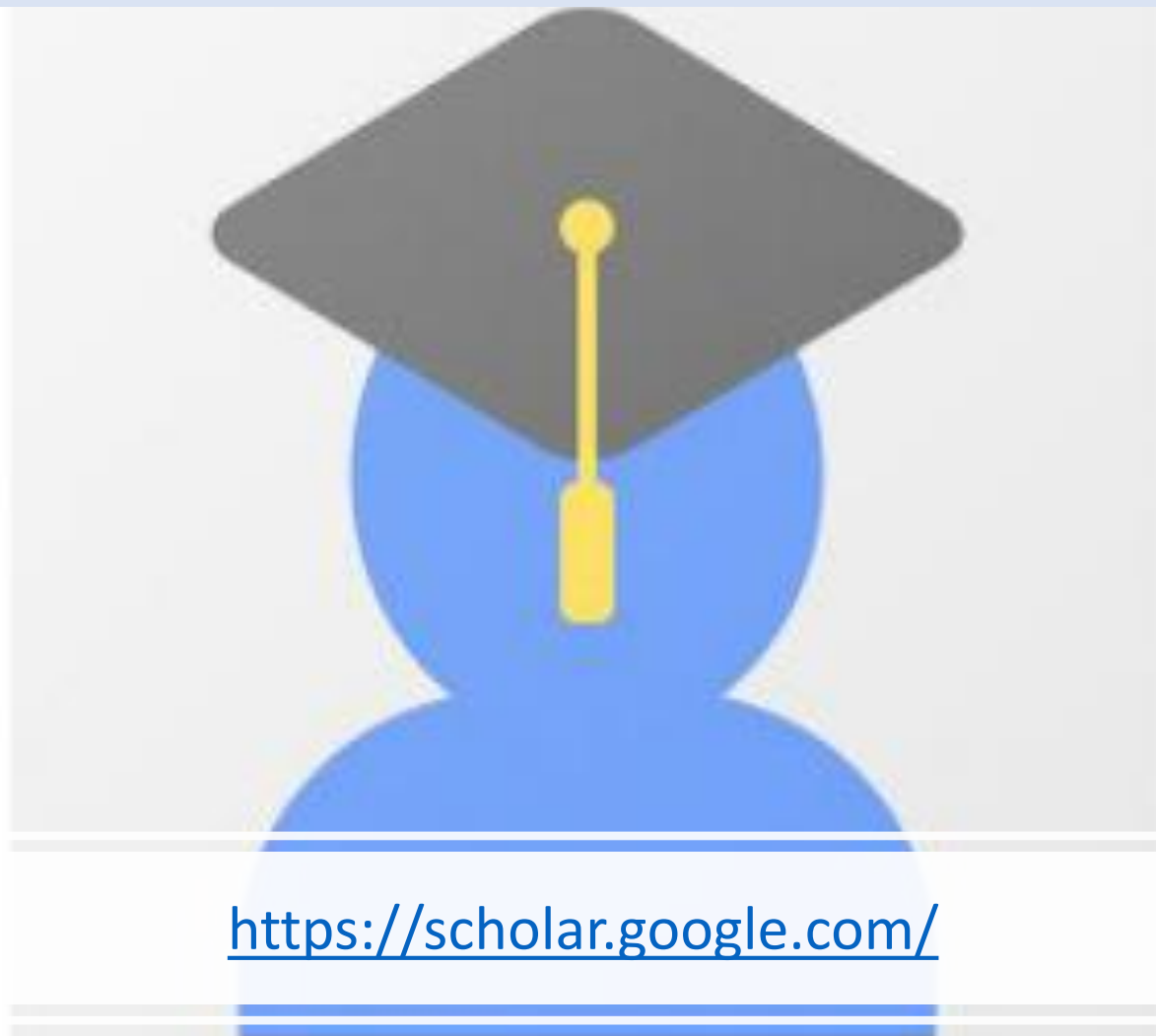
- Jedino je publikovano otkriće javno i podložno proveru
- Može se slobodno korišćeno od strane drugih istraživača sa ciljem proširivanja znanja

Domaći zadatak

Odaberite tim i temu

Rok: 14.03.2022.

Tim i temu ćete prijaviti putem forme okačene na naslovnu stranicu sajta predmeta

<https://scholar.google.com/>

<https://sci-hub.tw/>

Literatura

- School of Informatics, University of Edinburgh
<http://www.inf.ed.ac.uk/teaching/courses/irm/notes/nature.html>
- ACM
<http://www.acm.org/education/CS2013-final-report.pdf>
- John G. Gammack, Valerie Hobbs, Diarmuid Pigott: „The Book of Informatics “, 2011.
- Zoran V. Popović: „Kako napisati i publikovati naučno delo“, Akademska misao, Beograd, 1999.
- Deo materijala zasnovan je na slajdovima dr Milene Vujošević Janičić (Matematički fakultet, Beogradski univerzitet)